

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BOĞULMALARDA İLK YARDIM

Amaç Ve Öğrenim Hedefleri

Amaç;

Katılımcılar, boğulmalarda ilk yardım uygulamaları ile ilgili bilgi, beceri ve tutum kazanacaklardır.

Öğrenim hedefleri;

- Boğulmanın tanımını söyleyebilmeli.
- Boğulmalarda genel belirtileri sayabilmeli.
- Boğulmalarda ilk yardım uygulayabilmeli.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Boğulmalarda İlk yardım

Boğulma nedir;

Boğulma, su/sıvıya dalma, batma nedeniyle solunum bozukluğu yaşanması veya sürecin ölüm ile sonlanmasıdır. Bu tanım, vücut sıvıları (örneğin; kusmuk, tükürük) hariç tüm sıvı türlerini içerir.

Boğulmanın meydana gelebilmesi için kişinin yüzü (ağız ve burun) su/sıvıya batmalı veya su/sıvıyla örtülmelidir. Boğulma süreçleri; **sudan kurtulmuş, ölümcül olmayan boğulma** ve **ölümcül boğulma** şeklinde sonlanabilir.

- **Sudan Kurtulmuş;**

Suda dalma ya da batma durumunda solunumla ilgili bir bulgu oluşmaz ise “sudan kurtulmuş” denir ve bu bir boğulma değildir.

- **Ölümcül Olmayan Boğulma;**

Hasta/yaralı herhangi bir zamanda kurtarılırsa boğulma süreci durur ve buna “ölümcül olmayan boğulma” denir.

- **Ölümcül Boğulma;**

Boğulmaya bağlı herhangi bir zamanda ölüm olur ise “ölümcül boğulma” denir.

- 14 yaşından küçükler
- Riskli davranışlarda bulunma
- Eğitim Eşlik eden ve güvenlik kontrol eksikliği
- Alkol kullanımı
- Nörolojik veya kardiyak hastalıklar

Boğulmalarda İlk yardım

Boğulma Nedenleri

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- **Yetişkinlerde;** Kan şekeri düşme, bayılma, travma (yaralanma), kazalar, kalp ritim bozuklukları, alkol kullanımı, sara nöbeti, aşırı harekete bağlı yorulma, kas krampları, intihar.
- **Çocuklarda;** Kova, tuvalet ya da küvete düşme gibi ev kazaları.

Boğulmalarda İlk yardım

Boğulmanın Vücutta Oluşturduğu Etkiler;

Beyin hücreleri oksijensizliğe 4- 6 dakika, kalp hücreleri ise 30 dakika kadar dayanabilir. Boğulma vakalarında hızlı ve etkin Temel Yaşam Desteği, ortaya çıkması muhtemel kalıcı hücre hasarlarını önleyebilir.

Boğulma esnasında soluk borusunun üst kısmı kasılarak fazla miktarda su/sıvının akciğerlere girişini önler.

Boğulmalarda İlk yardım

Boğulmanın Vücutta Oluşturduğu Etkiler;

Ancak bu esnada su/sıvının büyük bir kısmı yutulur.

Sonuç olarak hastaların %60'ı olay sonrası kusar ve bu sırada mide içeriğinin akciğerlere kaçması solunum işlevinin daha fazla hasar görmesine neden olabilir.

- Ağız ve burundan köpük gelmesi
- Soluk alıp vermede güçlük
- Gürültülü, hızlı ve derin nefes alıp verme
- Solunumun tamamen durması
- Bilinç durumunda değişiklik ya da bilincin tamamen kapanması
- Kalp atımlarının yavaşlaması ya da tamamen durması
- Soğuk ve soluk cilt
- Kulak, burun, dudak ve tırnak gibi vücudun uç kısımlarında morarmadır.

- İlkyardımcı tek başınaysa bağıırır veya yardım çağırır ancak hasta/yaralı yalnız bırakılmaz.
- Olay yerindeki bir kişiden 112 acil yardım numarasının araması istenir ve yardım isteyip istenmediğinden emin olmak için de geri dönmesi söylenir.

Sudan çıkarma;

- Boğulmakta olan kişi sudan hızlı ve güvenli bir şekilde çıkarılır, ancak bu yapılırken ilkyardımcı kendini herhangi bir şekilde tehlikeye atmaz.
- Mümkünse, kurtarma işlemi suya girmeden yapılmaya çalışılır. Bu;
 - Gerekliyse ve gerekli eğitim alınmışsa
 - Yalnız değil ve de güvenliyse
 - Yüzer bir cihaz veya tekne kullanabilirse yapılabilir.

Sudan çıkarma;

- Suyu girilirse asla baş suya batırılmamalı. Bu durumda boğulmakta olan kişiyle görsel temas kaybolabilir.
- Boğulmakta olan kişinin tutabileceği bir ip ya da tutunabileceği tahta parçası, kürek gibi bir cisim uzatılır (eğer hala bilinci açıksa ve yardım edildiğini kavrayabiliyorsa).

Boğulmalarda İlk yardım

Sudan çıkarma;

- Eğer boğulmakta olan kişi kalp krizi geçiriyorsa hızla sudan çıkartılır ve gerekli ise **Temel Yaşam Desteğine** derhal başlanır.
- Boğulmakta olan kişi su içerisinden çıkartılırken eğer sığ suya dalma veya suda yaralanma işaretleri taşıyorsa omurga korumaya yönelik önemler alınır.

Boğulmalarda İlk yardım

Su içinde kurtarma;

- Boğulmakta olan kişiye daha suyun içindeyken, mümkünse ve güvenliyse solunum desteği verilir. Su içindeyken yapılan bu uygulama kişinin hayatta kalma şansını artırır. Ancak solunum desteği veya kişinin solunum desteği verilmeden mümkün olduğunca çabuk kıyıya getirilmesi arasındaki karar; boğulmakta olan kişinin vereceği yanıt, denizdeki koşullar, kıyıya uzaklık, destek ekibi ve kurtarma botunun varlığı gibi birçok faktöre bağlıdır.

Su içinde kurtarma;

- Su içinde kurtarma işlemi devam ederken kişinin olay yerine gelen bir kurtarma botu veya helikoptere aktarılması esnasında da sağ kalım oranını artırdığından dolayı solunum desteği sürdürülür.

Boğulmalarda İlk yardım

Sudan çıkarıldıktan sonra;

Kişi nefes alıyorsa;

- Derlenme pozisyonuna getirilir.
- Sıcak tutmak için bir battaniye veya ceketle örtülür.
- Yalnız bırakılmaz ve gözlemlemeye devam edilir.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Boğulmalarda İlk yardım

Sudan çıkarıldıktan sonra;

Kişinin nefes alıp vermesi normal değilse ya da hiç nefes almıyorsa;

- Boğulma nedenlerini ortadan kaldırılır.
- Eğer kişi sırt üstü değilse, sırt üstü döndürülür.
- Kişinin yanına diz çökülür.
- Temel Yaşam Desteğine başlanır.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
EĞİTİM VE PROJELER DAİRE BAŞKANLIĞI